

Билтен

Број 22, септембар и октобар
2012. године

Представништво Републике Српске

УСТАНОВА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЕКОНОМСКЕ, НАУЧНО-ТЕХНИЧКЕ,
КУЛТУРНЕ И СПОРТСКЕ САРАДЊЕ ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ИЗДАЈАМО

ЗАЈЕДНИЧКИ САСТАНАК ВЛАДА СРПСКЕ И СРБИЈЕ

ПРОЈЕКТИ: ТУРИСТИЧКИ ЦЕНТАР КЛЕКОВАЧА

АРХИВ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ОПШТИНЕ РС: ЗВОРНИК

ПРЕДСТАВНИШТВО РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ У СРБИЈИ

Булевар деспота Стефана 4/IV
Београд, Србија

Тел: 00 381 11 324 6633

Факс: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs

Садржај

У фокусу

Редовни заједнички састанак влада Српске и Србије	3
---	---

Пројекти

Туристички центар Клековача	7
-----------------------------------	---

Туризам

Пећина Орловача	10
-----------------------	----

Представљамо

Архив Републике Српске 1992-2012.....	12
---------------------------------------	----

Општине РС

Зворник	18
---------------	----

У фокусу

Редовни заједнички састанак влада Српске и Србије

Након застоја од неколико мјесеци, колико је требало да се изброје резултати парламентарних избора у Србији и конституише нова влада у „матници“, специјалне везе са Српском добиле су нови замаха. Након више посјета руководства Републике Српске Београду, поводом инаугурације новоизабраних високих функционера власти и њихових узвратних посјета Бањалуци, бивши вице-премијер и актуелни премијер Ивица

Дачић је изговорио често цитирану реченицу „доста смо се љубили и грлили и вријеме је да пређемо на конкретну сарадњу ...“ У том знаку је одржана и редовни годишњи састанак двије владе у Бањалуци.

Додик и Џомбић са Дачићем

Зједничкој сједници претходило је сусрет Председника Републике Српске Милорада Додика и премијера

Александра Џомбића са Ивицом Дачићем у згради Владе. А после краћег разговора предсједник Додик је у изјави за медије указао на „континуитет сарадње влада Српске и Србије и да су раније завршени и започети пројекти добра основа за наставак и унапређење даље сарадње“. Док је премијер Дачић и овом приликом нагласио да се „рад двије владе мора конкретизовати у усмјерити на пројекте важне

У фокусу

за живот грађана са обје стране Дрине“.

Билатерални министарски састанци

У исто вријеме започели су и билатерални радни састанци представника појединих ресора из двије владе што свједочи да су се и гости и домаћини трудили да једнодневно вријеме максимално искористе за конкретне договоре. Жељка Цвијановић, министарка за европске интеграције и регионалну сарадњу у Влади Српске и њена колегиња Верика Калановић, која у Влади Србије покрива ресор регионалног развоја и локалне самоуправе, концентрисале су се на пројекат „Подриње“. За овај, бар до сада највећи, најкомплекснији и најатрактивнији дугорочни заједнички пројекат двије владе, Калановић је рекла да подразумева партнерску сарадњу Србије и Српске који ће обезбједити квалитетнији живот за милион и тристо хиљада људи са обје обале Дрине. А Цвијановић додала да је то будућност која је већ почела јер су већ у току активности на реализацији пројекта „Подриње“, које су верификоване управо потписаним Меморандумом о разумевању два министарства.

Након разговора са др Ранком Шкрбићем, министром здравља и социјалне заштите у Влади Српске, др Славица Ђукић-Дејановић, министарка здравља Републике Србије истакла је да је њена влада, на захтјев ресор-

ног колеге из Бањалуке одобрила 54 субспецијализације у Клиничком центру и другим водећим медицинским установама у Београду. Др Шкрбић је подвукао да се сарадња са здравственим системом Србије развија у континуитету и да ће бити настављена, те додао да Српска користи искуства и експертизе елитних здравствених институција у „матици“. Др Ђукић-Дејановић је препоручила и новину у здравственом систему Србије да ће породиле и дјеца до пунољетства уживати примарну медицинску заштиту без обзира на то да ли уплаћују здравствено осигурање.

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде Србије Горан Кнежевић и помоћник министра за пољопривреду у Влади РС Зоран Ковачевић договорили су заједнички наступ према IPA фондовима у области водопривреде и те добијања изворних бројева за млијеко и млијечне производе. А одговарајуће аранжмане о сарадњи, координацији, размени искустава и партнерству уговорили су и министри Горан Златковић из владе Српске и Никола Селаковић из владе Србије у области реформе правосуђа, министарке Сребренка Голић (Влада Српске) и Зорана Михајловић (Влада Србије) у области унапређења заштите човјекове средине, те министарке Нада Тешановић и Алиса Марић из владе Српске односно Србије у области развоја спортског туризма.

На завршном заједничком састанку двије владе у

безмало пуном министарском саставу са обје стране, верификовани су сви поменути ресорни аранжмани.

ПРИОРИТЕТ ЕНЕРГЕТИЦИ: „ЛУЖНИ ТОК“ И ЕЛЕКТРАНЕ НА ДРИНИ

А затим је у пленарној расправи посебна пажња посвећена различитим аспектима сарадње у енергетици. Владе Српске и Србије задужиле су компаније „Гас – РЕС“ из Бањалуке и „Србијагас“ и одговарајућа министарства на обје стране да по убрзаном поступку у најкраћем року сачине и потпишу споразуме о реализацији пројекта „Јужни ток“. Премијер Српске Александар Цомбић нагласио је важност оперативне сарадње ове двије српске енергетске компаније у финалној припреми овог пројекта који је од виталног значаја за привреду РС. А предсједник Владе Србије Ивица Дачић изразио очекивање да у Српској и БиХ буде што прије завршена процедура везана за реализацију пројекта изградње неколико хидроенергетских капацитета на ријеци Дрини.

Отворена питања

Премијер Србије је на крају кандидовао низ значајних питања као што су убрзавање процедуре регулисања двојног држављанства, активнија позиције Србије као гаранта Дејтонског споразума, омогућавање грађанима Српске да гласају на изборима у Србији и сл.

Пројекти

Туристички центар Клековача

Уз обронке највише планине западног дијела Босне и Херцеговине - Клековаче, планира се изградња врхунског спортско-рекреативног центра капацитета 15.000 дневних посјетилаца.

Поштујући највише еколошке стандарде, група инвеститора уз помоћ Владе Републике Српске, развија пројекат вриједан 382 милиона евра, на површини од 2.700 ха. Реализација пројекта планирана је у периоду од 12 година. Будући Туристички центар Клековача је осмишљен као „мјесто одмора за цијелу породицу“, узимском и љетњем периоду, 365 дана у години.

Планински масив Клековача, на којем доминира врх Велика Клековача висине 1.962 м.н.в., припада централном сектору западних Динарида. Карактерише га сукобљавање континенталних и маритимних ваздушних маса. Клима је планинска, с просјечном годишњом температуром око 3°C, те сњажним покривачем који повремено достиже и до неколико метара.

Овдје је очувана и једна од малобројних прашума Европе, резерват Лом, чувар биолошке разноврсности.

Туристички центар Клековача ће бити повезан са два магистрална путна правца, те будућим аутопутем Бањалука-Сплит.

Најближи Центру је међународни аеродром у Бањалуци, а у ширем окружењу су аеродроми у Загребу, Сплиту и Сарајеву. На само 20 км од Центра, у Меденом Пољу код Петровца, постоји могућност изградње комерцијалног аеродрома.

Величина пројекта и висина инвестиције условиле су фазну реализацију Туристичког Центра Клековача. Прва фаза, инвестиционе вриједности 218 милиона евра, подијељена је у двије подфазе А и Б.

Прва А фаза ће формирати мање скијалиште висинске разлике око 400 метара, са двије жичаре и четири ски лифта, капацитета око 3.000 скијаша истовремено. Центар

ће располагати разноврсним ски стазама дужине око 19 км, полигоном за бордере и великим полазним платоом. На платоу, поред основних услуга, налазиће се мјеста за одмор, освежење и могућности забаве на отвореном током цијеле године.

Прва Б фаза обухвата развијање скијалишта увишој зони планине. Изградиће се двије гондоле: прва од заравни Козила до платоа Планинског етно села на коти 1.200 м.н.в., и друга, која повезује овај плато са врхом Клековаче на коти 1.960 м.н.в.

Завршетком прве фазе Центар ће имати 10 инсталација висинског превоза са око

Пројекти

35 км ски стаза, укупног капацитета од око 5.300 скијаша истовремено.

У другој и трећој фази, на падинама испод врха Велика Клековача, изградиће се још седам жичара и ски лифтова, са висинском разликом од 760 м до 1.130 м. Завршетком треће фазе, скијалишта Туристичког Центра Клековача, имаће 47 стаза укупне дужине од 66,5 км на површини од 173 ха. У функцији ће бити 17 жичара и ски лифтова, а капацитет превоза биће 10.000 скијаша истовремено.

На подручју заравни Козила планирано је да се, у фазама, изгради Хотелски комплекс са 10 хотела, треће и четврте категорије, укупног капацитета 2.530 лежајева и

корисне површине око 61.000 м².

Све хотелске јединице биће рађене од природних материјала са високом енергетском ефикасношћу.

У зони централног трга, средишта дешавања, забаве и ноћног провода, предвиђени су хостели намијењени млађој популацији, капацитета 920 лежајева.

На јужно оријентисаној падини Козила, са погледом на врх планине, предвиђени су објекти за индивидуалну градњу: 198 апартманских објеката треће категорије, капацитета 6.730 лежајева и 73 луксузне виле четврте категорије, капацитета 1.530 лежајева.

Клековача, планина са изузетно квалитетним вазду-

хом обогаћеним јодом и великом концентрацијом озона, погодно је мјесто за лијечење пацијената са срчаним и респираторним проблемима. Посебна пажња ће бити посвећена амбијенту и условима за боравак гостију у Зони ваздушне бање, гдје су предвиђени посебни хотели, те wellness и спа центри високе категорије.

Изградња Планинског етно села планирана је на заравни испод врха Клековаче. Апартмански објекти, у посебном амбијенту уређеном око вјештачког језера и са додатним комфором, имаће директан излазак на ски стазе. На овој локацији, завршетком треће фазе, биће изграђено око 100 објеката треће категорије, укупног капацитета 816

Туризам

Пећина Орловача

Пећина Орловача је споменик природе, драгуљ који се налази у Источном дијелу Републике Српске у општини Пале, селу Сумбуловац, засеоку Доње Сињево.

Налази на истоименом узвишењу (1.056 метара н.м.), које је у односу на околни терен издигнуто. Брдо Орловача, у коме је развијен спелолошки систем испресјецано је бројним пукотинама које су одиграле битну улогу у стварању подземних канала. Тектонске пукотине је током

времена вода разградила и проширила, стварајући простране канале и дворане који су богати сталагмитима, сталактитима и халактитима.

Основа пећине је разграната и састоји се из једног главног пространог канала, и више мањих канала од којих се један на крају завршава са сталним подземним током потока Сињаве. Укупна дужина истражених пећинских канала износи око 2.500 м, док је за туристе уређено 560 метара.

Пећину је прије више хиљада година формирала вода, а доказ да је пећина послије формирања била насељена, потврђују проналасци остатака Пећинских медвједа старих око 16.000 година. Поред костију медвједа, пронађених на удаљености од око 400 метара од улаза у пећину, нађени су и врло занимљиви археолошки остаци, као што су фрагменти керамике из мезолита, затим амонити - становници мезо-

Туризам

зојског мора, и сјекира стара између 2.500 и 3.500 година.

Пећина је станиште најугроженије групе сисара у Европи -- слијепог миша, па се туристичке посјете пећини морају пажљиво организовати.

Прва истраживања пећине урадио је Виктор Афлебек, почетком 20. вијека, проучавајући инсекте. Године 1975. чланови Спелеолошког друштва „Зелена брда“ из Требиња и чланови спелеолошке секције планинарског друштва Јахорина су се успјели провући уз канал дуг 206 метара дубоко у пећину и тај улаз је добио име „Улаз првих истраживача“. Наредних година су вршена бројна истраживања, а 1987. године др Раденко Лазаревић је израдио план туристичког уређења. До 1992. је уређено 220 метара туристичке стазе, доведена струја и постављена капија. 2002. године под вођством проф. др Милована Пецеља направљен је прилазни пут, бетониран наставак туристичке стазе и постављено освјетљење. Пећина је за туристе отворена 14. октобра исте године.

Пећину Орловачу из године у годину посјећује све већи броја туриста, а често су то и ђаци из многих крајева Српске и Србије, који су посјету овој дестинацији уверстили у планове својих екскурзијских путовања

Прошле године је почело уређење прилаза пећини, за које је Влада Италије издвојила 75.000 евра. Осим радова на уређењу прилаза,

завршени су и радови на изградњи кућице, која ће бити опремљена за водичку службу, као и за експонате и сувенире, који ће туристи моћи да купе.

Све анализе туристичког потенцијала Орловаче указују да се природни комплекс пећине и њене непосредне околине може прилагодити ономе што се стручно назива туристичко-еколошка дестинација високог ранга. Пећина Орловача је 2011.

године проглашена за споменик природе.

Ако би био остварен план да се на овом локалитету изгради и етно-село романијског типа, са сталном етнографском музејском поставком и то би засигурно био сегмент који би Орловачи дао једну нову, туристима још примамљивију димензију.

Представљамо

Архив Републике Српске 1992-2012.

Архив Републике Српске је званична управна институција Републике Српске и организација у саставу Министарства просвјете и културе Републике Српске. Архив Републике Српске прикупља, чува, штити, обрађује, сређује, и издаје на коришћење архивску грађу на цјелокупној територији Републике Српске. Рад Архива Републике Српске финансира Влада Републике Српске из властитог буџета.

Организациона структура и архивска мрежа

Унутрашња организација Архива установљена је у складу са Уредбом о начелима за унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста у управи Републике Српске, Стратегијом развоја Архива Републике Српске, текућим потребама, програмима и плановима рада и савременим нормативима и стандардима који се примјењују у архивској дјелатности у свијету.

Дјелатност Архива обавља се у оквиру двије организационе јединице: Сектора за заштиту архивске грађе у архиву и Сектора за заштиту архивске грађе ван архива, правне и опште послове. У оквиру Сектора за заштиту архивске грађе у архиву организоване су двије унутрашње организационе јединице: Одјељење за

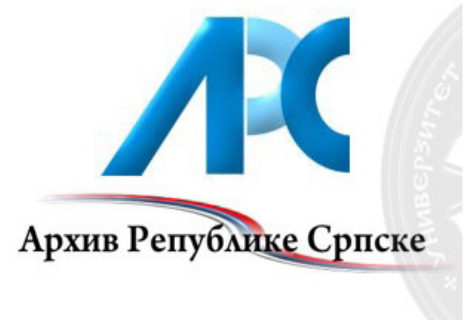
сређивање и обраду архивске грађе и Одјељење за научно-истраживачки рад. У саставу Сектора за заштиту архивске грађе ван архива, правне и опште послове постоје два одјељења: Одјељење за заштиту архивске грађе ван архива и Одјељење за правне и опште послове. У саставу Одјељења за заштиту архивске грађе ван архива дјелују канцеларије Архива у Добоју, Зворнику, Фочи, Сокоцу и Требињу.

Сједиште Архива у Бањалуци територијалну надлежност врши на простору градова Бањалука и Приједор и општина: Костајница, Градишка, Источни Дрвар, Језеро, Кнежево, Котор Варош, Козарска Дубица, Крупа на Уни, Купрес, Лакташи, Мркоњић Град, Нови Град, Оштра Лука, Петровац, Прњавор, Рибник, Србац, Челинац и Шипово.

Канцеларија Архива у Добоју врши надлежност на подручју града Добој и општина: Брод, Вукосавље, Дервента, Доњи Жабар, Модрича, Пелагићево, Петрово, Теслић и Шамац.

Канцеларија Архива у Зворнику врши надлежност на подручју града Бијељине и општина: Власеница, Зворник, Лопаре, Милићи, Осмаци, Сребреница, Угљевик и Шековићи.

Канцеларија Архива у Фочи врши надлежност на

Архив Републике Српске

подручју општина: Вишеград, Калиновик, Рудо, Устипрача, Фоча и Чајниче.

Канцеларија Архива у Сокоцу врши надлежност на подручју града Источно Сарајево и општина: Братунац, Источна Илица, Источно Ново Сарајево, Источни Стари Град, Пале, Рогатица, Соколац, Трново и Хан Пијесак.

Канцеларија Архива у Требињу врши надлежност на подручју града Требиње и општина: Берковићи, Билећа, Гацко, Источни Мостар, Љубиње и Невесиње.

Сектори и одјељења организовани су по функционалном, а канцеларије по територијалном принципу.

Простор и опрема

Архив располаже са два објекта у Бањалуци, те објектима канцеларија Архива у Добоју, Зворнику, Сокоцу, Требињу и Фочи. Укупна површина пословног простора Архива износи 2.774,10 м². Од укупне површине пословног простора депои заузимају 1.550,55 м², библиотека 112 м², читаоница 25 м², канцеларије 567,30 м² и помоћне просторије 519,25 м².

Главни објекат у Бањалуци, тзв. Царска кућа, подигнут је непосредно по аустроугар-

Представљамо

Царска кућа, главни објект Архива РС

ској окупацији Босне и Херцеговине. Током 2003–2006. објекат је темељно саниран и једини задовољава основне услове, како за рад запослених, тако и за смјештај архивске грађе у Републици Српској. Архивски депои у Бањалуци попуњени су архивским фондовима и збиркама и нису у стању да примају нову архивску грађу.

Остале архивске зграде у Републици Српској су ненамјенске, безусловне и у трошном стању, те не испуњавају основне услове за рад запослених и смјештај архивске грађе. Канцеларије Архива у Зворни-

ку, Сокоцу, Требињу и Фочи немају свој смјештајни простор, а у више наврата локација им је мијењана. Због помањкања простора и недовољног броја запослених канцеларије Архива Републике Српске нису у могућности да преузимају архивску грађу регистратура.

Запослени

Стручне архивске послове у Архиву обављају радници са високом, вишом и средњом стручном спремом и положеним стручним архивским испитом.

Архив запошљава 31 радника, од тога 27 на неодређено, три на одређено, а један је волонтер. Од укупног броја запослених (31), високу стручну спрему има 17 (двоје са титулом магистра наука, а двоје са звањем архивског савјетника), вишу стручну спрему четири, средњу девет и основну школу један запослени.

Од укупног броја запослених у Архиву, 23 има статус државног службеника, седам намјештеника, а један је волонтер.

Представљамо

Највећи број запослених налази се у сједишту Архива у Бањалуци (21), затим у канцеларијама у Зворнику (3), Фочи (2), Сокоцу (2), Требињу (2) и Добоју (1).

Архивска грађа и књижни фонд

Архив чува велику количину архивске грађе значајне за прошлост Босне и Херцеговине. Архив је успио да за 60 година постојања и рада прикупи и заштити преко 780 архивских фондова и збирки, са више од 4.700 дужних метара. Од укупног броја фондова и збирки (785), највише се налази у Бањалуци (514), затим Добоју (116), Фочи (93), Требињу (40) и Зворнику (22). Велики број фондова и збирки архивистички је сређен и обрађен, а односи се управу и јавне службе (348), привреду и банкарство (172), друштвено-политичке организације, друштва и удружења (97), просвјетне, културне и научне установе (67), правосуђе (33), друштвене службе (16), социјалне и здравствене установе (10), личне и породичне фондове (4), војне јединице, установе и органе (2), вјерске организације (2) и збирке (34). За најважније фондове и збирке израђени су инвентари.

Архивска грађа обухвата период од XVII вијека до данашњих дана. Највећи дио грађе припада социјалистичком периоду (1945–1991). Најстарија грађа је на османскотурском језику, писна арапским писмом и налази се

у Збирци оријенталних рукописа и докумената.

Највриједнији фондови и збирке категорисани су у двије групе културних добара: културна добра од изузетног и културна добра од великог значаја. Комисија за очување националних споменика Босне и Херцеговине прогласила је 24 фонда и збирке који се чувају у Архиву у Бањалуци културним добром од изузетног значаја, те су они поставили дио свјетске културне баштине. Одлуком директора Архива од 15. фебруара 2005. проглашено је 37 фондова и збирки културним добром од великог значаја за Републику Српску. Најчешће коришћен фонд од изузетног значаја је Краљевска банска управа Врбаске бановине.

Архив врши надзор над заштитом архивске и документарне грађе код око 15.000 регистратура на територији Републике Српске.

Архив посједује стручну и специјализовану библиотеку, која је стварана од самог оснивања установе. Сваке године библиотека се допуњава новим примјерцима стручних и научних књига и часописа, тако да данас боји преко 20.000 библиотечких јединица (књиге и периодичне публикације). Највећи дио библиотечког фонда набављен је поклоном и размјеном, а мањи дио куповином и откупом. Библиотека садржи углавном наслове из области националне и опште историје, помоћних историјских наука, архивистике, права, енциклопедије и рјечнике. Посеб-

но библиотечко благо чине примјерци старе (раритетне) штампе, те правила, извјештаји и статистике о раду друштава, предузећа и установа.

Архивску и библиотечку грађу редовно користе истраживачи различитог профила образовања, те је на основу ње настао велики број научних и стручних радова, новинских чланака, књига, монографија и слично. Архив свакодневно пружа услуге правним и физичким лицима. Архивску и библиотечку грађу годишње користи преко 200 истраживача, док број захтјева физичких и правних лица на годишњем нивоу износи око 1.000.

Културно-просвјетна дјелатност

Поред обављања редовних послова на прикупљању, сређивању и заштити архивске грађе, радници Архива значајну пажњу научном раду и културно-просвјетној дјелатности. Радници Архива објавили су преко 150 књига и студија, стручних и научних радова из области архивистике, историје и права.

Архив сваке године организује семинаре студенте историје Филозофског факултета у Бањалуци. Предавања се организују и за средњошколску омладину. У недостатку институција које би образовале стручне кадрове за архивску службу, Архив је одржао на десетине семинара намјењених запосленим у регистратурама.

Представљамо

Самостално или у сарадњи са другим установама културе, Архив је приредио преко 30 изложби архивских докумената, од којих су поједине биле изузетно посјећене. Међу њима се посебно истичу изложбе: Документи о развоју радничког покрета и народне револуције 1919–1945, Архивалија – свједок времена, Бањалука и бан Светислав Т. Милосављевић, 100 година бањалучке штампе 1906–2006, Тито–Стаљин, Кнез Павле краљевски намјесник 1934–1941, Југословенско-француски односи 1918–1941, Земљотрес у Бањалуци 26–27.

октобар 1969, Неоренесансна архитектура Будимпеште, Иво Андрић у дипломатији, Народна скупштина Републике Српске 1991–2011. итд.

Међуархивска и међународна сарадња

Архив има развијену међуархивску и међународну сарадњу. Са најзначајнијим архивима у окружењу потписан је протокол (споразум) о сарадњи. Потписани су протоколи о сарадњи са Архивом Србије, Архивом Југославије, Хрватским државним архивом, Архивом Македоније,

Архивом главног града Будимпеште, Међународним институтом за архивске науке из Трста и Марибора и најзначајнијим регионалним архивима у Србији. Међународна и међуархивска сарадња Архива огледа се, првенствено, у размјенама изложби архивских докумената, стручне и научне литературе и реализацији научно-истраживачких пројеката. Одличну међународну сарадњу остварује и струковно Удружење архивских радника Републике Српске са струковним удружењима у окружењу.

Царска кућа

Архив Републике Српске има сједиште у Бањалуци. Смјештен је у објекту познатом под називом Царска кућа, који је изградила 1879. окупациона аустроугарска власт за војне потребе. Објекат има издужену правоугаону форму, димензија 58,20 x 13,80 м, са истакама на јужном и сјеверном дијелу. Приземље и спрат изгледају скоро идентично, а све просторије, размјештене лијево и десно од улазног блока, повезане су уздужним коридором. Међуспратна конструкција је дрвена, а објекат је покривен бибер цријепом. Улаз у објекат налази се централно на јужној фасади. Зграда нема подрум, што указује на брзину градње. Објекат је током 2003–2006. темељито саниран. Замијењена је кровна конструкција, фасадна столарија, лимарија и громобранске инсталације, уведено етажно гријање, систем ватродојаве, противпровални систем и видео надзор, а донаторским средствима јапанске владе оспособљена лабораторија за рестаурацију и конзервацију архивске грађе са књиговезницом.

У приземљу зграде налазе се депои за архивску и библиотечку грађу и лабораторија за рестаурацију и конзервацију са књиговезницом, а на спрату канцларије за рад запослених и читаоница за истраживаче.

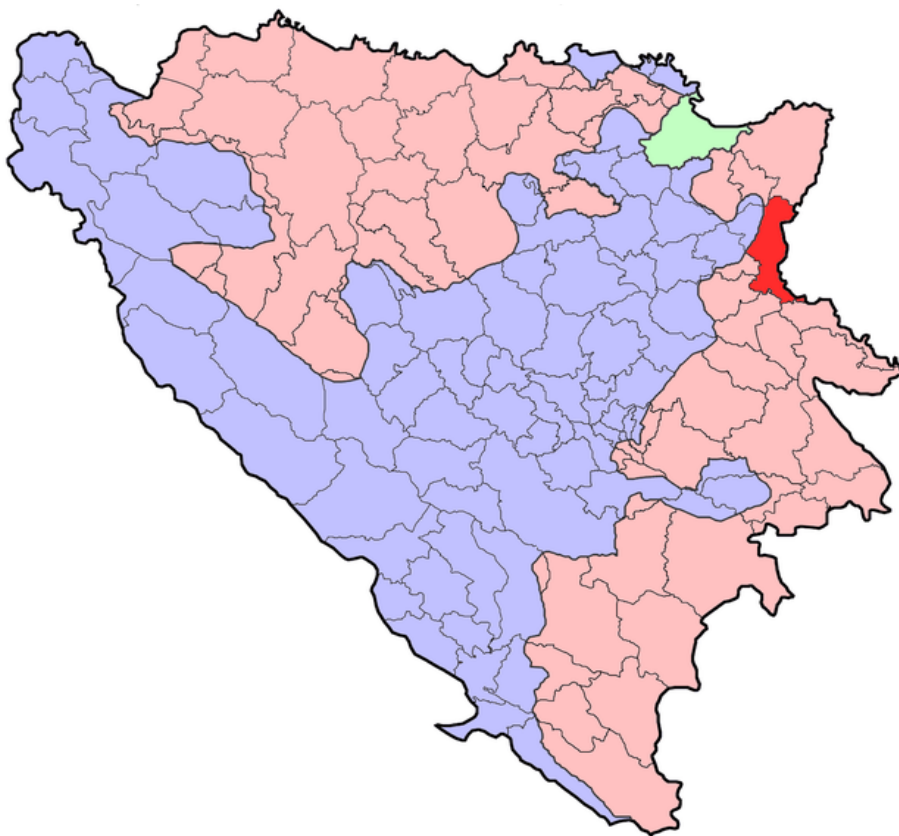
Објекат је до 1973. коришћен у војне сврхе, када је уступљен Архиву. Царска кућа представља објекат који је најдуже у континуитету коришћен у јавној употреби на територији града Бањалуке. Објекат се налази на листи националних споменика Босне и Херцеговине.

Општинe РС

Зворник

Географски положај општине Зворник спада међу најзначајније факторе њеног друштвеног развоја. Општина се простире на површини од 387 м² и налази се у сјевероисточном дијелу Републике Српске. Положај општине Зворник у близини значајних саобраћајница и раскрсница, путева од неупоредивог је зна-

везује са жељезничком мрежом Србије и Црне Горе. Сусједне општине у РС су: Осмаци, Шековићи, Милићи, Братунац, Угљевик и Бијељина. У ФБиХ то су општине: Сапна и Калесија, а у сусједној Србији: Мали Зворник и Лозница. Граница са Републиком Србијом је ријека Дрина у дужини од 50 км. Град Зворник лежи уз саму обалу

чаја за њено функционисање. Од посебног значаја је путна саобраћајница Бијељина – Зворник – Сарајево – Фоча – Требиње – Црногорско приморје, те жељезничка саобраћајница Тузла – Зворник која се даље

ријеке Дрине, а својом природном отвореношћу личи на стално отворену вратницу ка сјеверу, истоку, западу и југу. Удаљеност Зворника од Београда, Новог Сада и Сарајева

ЗВОРНИК

1410

160 км, а од Тузле и Бијељине 50 км.

Инфраструктура

Магистрални пут пролази паралелно са ријеком Дрином дуж цијеле територије општине Зворник, од Кушлата до Пилице у дужини од 57 км и дио магистралног пута од Каракаја према Тузли у дужини од 20 км што укупно износи 74 км. Регионални пут Каракај – Шетици у дужини од 15 км и Дрињача – Полом у дужини 10 км. Дужина локалних путева износи укупно 175 км (асфалтирано 96 км, а макадам 89 км).

ПТТ радна јединица са сједиштем у Зворнику, јединицама поштанске мреже и доставом покрива подручја општина Шековићи, Осмаци, Власеница, Милићи, Братунац, Сребреница и Зворник. По подацима из 2004. године било је 11.550 телефонских прикључака у Зворнику.

Водоводни систем у граду има капацитет изворишта

Општинe РС

Зворничка кайија

око 140 л/с, али је због мале пропусне моћи магистралног цјевовода могуће ангажовати свега око 80 л/с. Водовод у Козлуку чини један бунар резервоар око 150 м³, капацитета 6 л/с и секундарна мрежа која не покрива цијело насеље од око 1.000 домаћинстава. Оба водовода се налазе под управом АД „Рад“ и покривају око 7.500 домаћинстава.

Постоји усвојен нови урбанистички план до 2020. године, а нови просторни и регулациони планови су у фази припреме.

Клима

Клима на подручју општине је умјерено-континентална. Љета су топла са просечном температуром ваздуха, најтоплијег месеца јула је између 20–22 °С. Зиме су већином хладне, а температура најхладнијег мјесеца јануара креће се од 1–8 °С. Иначе, ови предели имају јаче изражену континенталну климу. Трајање вегетационог периода у просеку износи 150–200 дана са просечним температурама од +16 до +18 °С.

По атмосферским падавинама, територија општине спада у сиромашна подручја.

Просјечне годишње падавине износе око 850 мм/м² атмосферског талога у облику кише или сњега. Падавине су равномерно распоређене у току године. Падавине су најинтензивније у јесен и прољеће. Средња годишња релативна влажност је 78%, а најмања је у љетњем периоду, око 60% док се зими креће и преко 85%. Висина сњега на појединим подручјима буде и до 1,20 м са честим сметовима, што угрожава саобраћај и причињава штете на крововима стамбених и других објеката.

Вјетрови су ријетки и слаби. Преовладавајућа су југозападна ваздушна струјања и

Општина РС

Зграда СО Зворник

имају уједно и највеће брзине. Максимална брзина ветра је забиљежена из јужног правца и износила је 100 км/х, и углавном причињавају штету на крововима и далеководним стубовима. Магле су карактеристичне уз долине, уз ријеку Дрину, Сапну и друге. Веома су честе и појављују се током цијеле године, а најозраженије су у прољеће и у јесен.

Становништво

По последњем службеном попису становништва из 1991. године, општина Зворник је имала 81.295 становника, распоређених у 67 насељених места. Данас по процјенама из 2008. године на подручју општине Зворник живи око

65.000 становника, од којих је око 25.000 расељених и избјеглих лица. 25.000 живи у самом граду, док је 40.000 становника распоређено на 58 сеоских насеља од којих три насеља имају више од 2.000 становника, 20 насеља има више од 1.000 становника и свега 6 насеља мање од 500 становника.

Подручје општине Зворник чине следећа насељена мјеста:

Андровићи, Баљковица, Баљковица Доња, Бошковићи, Буложани, Челопек, Дивич, Доња Пилица, Доњи Локањ, Дрињача, Дуги Дио, Ђевање, Ђулићи, Глоди, Глумина, Годуш, Горња Пилица, Горњи Локањ, Грбавци Доњи, Грбавци Горњи, Гуштери, Јардан, Јасеница, Јусићи, Каменица Доња,

Каменица Горња, Каракај, Кисељак, Китовнице, Клиса, Костијерево, Козлук, Краљевићи, Крижевићи, Кучић Кула, Кула Град, Лијешањ, Малешић, Маричићи, Међеђа, Мехмедићи, Незук, Ново Село, Пађине, Паљевићи, Петковци, Поточани, Растошница, Рођевић, Рожањ, Сапна, Скочић, Снагово, Снагово Доње, Снагово Горње, Сопотник, Шепак Доњи, Шепак Горњи, Шетићи, Табанци, Трновица, Тршић, Угљари, Витиница, Врела, Засеок, Зелиње и Зворник.

Већина насеља је смештена поред магистралних и регионалних путева, а сва насеља су углавном спојена са центром општине приступачним путевима за употребу моторних возила. Општина има 61

Општинe РС

Црква св. Пејке Трнове

мјесну заједницу. Послије потписивања Дејтонског споразума највећи дио општине Зворник ушао је у састав Републике Српске. У састав Федерације БиХ ушла су насељена мјеста: Годуш, Краљевићи, Међећа, Растошница, Рожањ и Сапна, те дијелови насељених мјеста: Баљковица, Кисељак, Незук, Витиница и Засеок. Од овог подручја формирана је општина Сапна, а у саставу садашње општине Зворник формирана су три нова насеља - мјесне заједнице: Економија, Улице и Брањево чији житељи српске националности избјегли са територије данашње Федерације БиХ.

Природни ресурси

Подручје општине Зворник располаже разноврсним природним богатством. Уз рационално кориштење, ови ресурси представљају важан ослонац будућем развоју ове општине.

Минералне сировине

На подручју општине Зворник постоји неколико врста минералних сировина, које су у ранијем периоду биле предмет основних и детаљних геолошких истраживања. По завршеним истраживањима елабориране су резерве и квалитет следећих минералних сировина:

- Технички, грађевински камен кречњак на локалитету „Јошаница“
- Кварцни конгломерати и пјешчари на локалитету „Бијела стијена“ Скочић
- Кварцни конгломерати и пјешчари на локалитету „Бусија“ код Козлука
- Минералне воде, Козлук „Витинка“, Кисељак и питке воде
- Опекарске глине на локалитету „Улице“, Челопек
- Шљунак и пијесак

За све наведене сировине постоје урађени елаборати о класификацији и категори-

зацији резерви, односно њихов квалитет и количина су у потпуности испитани. У питању су искључиво неметаличне минералне сировине.

Технички, грађевински камен кречњак на локалитету „Јошаница“ има добра физичко-механички квалитет, а његов хемијски квалитет задовољава потребе стандарда за индустрију у производњи шећера и производњи пунила. Тренутна производња не прелази 25% капацитета.

Површинским копом и сепарацијом тренутно газдује предузеће „Каменолом“ АД Зворник.

Лежиште кварцних конгломерата и пјешчара „Бијела стијена“ према резултатима истраживања укупно имају 1,4 милиона тона резерви свих категорија, са веома високим садржајем SiO₂ корисне компоненте. Штетни састојци су механички одвојиви од корисне компоненте тако да добијени садржај SiO₂ од 99,65%, уз безначајне примјесе штетних компоненти, у потпуности задовољава захтјеве стандарда за стакларску индустрију.

Лежиште кварцних конгломераата и пјешчара на локалитету „Бусија“ код Козлука има скоро идентичне карактеристике у смислу квалитета и квантитета са претходним лежиштем. Локацијски су удаљени пет километара и припадају истој геолошкој серији. Ниједно од ова два лежишта није у експлоатацији.

Минералне воде, Козлук „Витинка“ спадају у хидрокарбонатно-натријум-хлоридске воде, минерализације од 3726-

Општина РС

Бурђев град

5556 mg/l, температуре 12 °C, рН=6,5 и издашности 1,3 l/sec. Представљају сировинску основу за производњу минералне воде „Витинка“ а.д. у Козлуку.

Минералне воде у Кицељаку су такође хидрокарбонатно-натријум-хлоридске воде са мало друкчијом минерализацијом од 2959-7634 mg/l, температуре 12°C, РН=6,5 са гасним есхалацијама CO₂-CO-O₂ и издашности 1,2 l/sec.

Лежиште опекарских глина на локалитету “Улице” поље А чине монтморонистско

илитско-каолинске глине квартне старости по новој номенклатури тзв. алевристске глине резервиоко 500.000 тона које задовољавају квантитет за производњу обзидних материјала.

Највећи дио свих количина пијеска и шљунка на територији општине Зворник, смјештене су у алувијалним наносима ријеке Дрине, Сапне и у мањим алувијонима осталих притока Дрине. Алувијон ријеке Дрине протеже се у континуитету од моста на Дрини у Каракају па до Дебеле међе у Доњем Шепку у дужи-

ни од 12 km и просјечне ширине 1,7 km. Иако нумерички показатељи о распрострањењу шљунковито-пјесковитих наслага указују на енормно велико богатство реда величина од 400.000.000 m³, само 2% могуће је искористити у експлоатационе сврхе, и то под условом да на том дијелу задовољава квалитет (око 30% је покривено насељеним мјестима, око 10% индустријским и осталим пословним објектима, а око 58% пољопривредним земљиштем). Највеће могуће количине природног пијеска финих гранулација

Општинe РС

Зворничко језеро

налазе се у језерским насла-гама Зворничког језера, али за сада не постоје егзактни подаци о количинама и квалитету нити о диспозицији на самом простору кога покрива језеро. Тренутно се експлоатација врши на лијевој обали и у кориту ријеке Дрине. Она се врши на основу прибављене сагласности од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС и врше је предузећа регистрована за те дјелатности. У просјеку, у току једне календарске године, количина експлоатисаног материјала се креће од 50.000 м³ – 90.000 м³. Сваке године стварају се нови наноси у периоду великих вода.

Земљиште и водни ресурси

Општина Зворник располаже са око 19.642ха обрадивог земљишта, односно 21.539 ха пољопривредног земљишта, што је око 0,33ха по становнику, што је готово два пута више од минимума за обезбјеђење егзистенције (по процјенама за обезбјеђење минималне егзистенције је довољно 0,17 ха обрадивог земљишта по једном становнику).

Према доступним подацима под засијаним површинама је само 50% површина које спадају у оранице и баште. У општини Зворник највише се сију кукуруз и пшеница.

Према „Шумско привредној основи“ сјечивна маса за државне шуме, које се прости-

ру на 8.708 ха, износи од 18.000 до 20.000 м³.

Територија Зворника је подручје богато воденим ресурсима. Посебно се издвајају водотокови ријеке Дрине и Дрињаче, као и Зворничко језеро. Ријека Дрина од границе са општином Братунац до границе са општином Бијељина протиче у дужини од 53 км.

Индустријска производња

Производни капацитети су смјештени ван града, у индустријској зони у Каракају, и то: Фабрика глинице „Бирач“ – једна од највећих фабрика полупабриката алуминијума у Европи, „Везионица“ (конфекција и механички вез), „Метално“ (металне конструкције),

Ойшћине РС

Обиљевање Свеште Пейке Трнове, крсне славе ойшћине Зворник

„Нови извор“ (грађевински и опекарски производи), „Житопромет“ (производња хљеба и пецива), „Јадар“ (прерада дрвета), „Дрина-обућа“ (производња обуће), „Фагум“ (производња гумених производа), „Инжењеринг“ (грађевинско предузеће), водопривредно предузеће „Дрина“, „Фамод“ (конфекцијска фабрика), „Хладњача“ (прерада и чување воћа и поврћа), као и „Мирјам“ (фабрика конфекције).

Поред привредних капацитета у овој индустријској зони лоциран је и „Аутотранспорт“, предузеће за теретни саобраћај, као и жељезничка путничка и утоварна станица.

У насељу Козлук, на два-наест километара сјеверно од Зворника налази се фабрика минералне воде и сокова „Витинка“ која је посебно значајна за развој општине, а на трећем километру јужно од Зворника у Јошаници је предузеће „Каменоломи“ са најпознатијим каменом „шећерцем“, неопходним у производњи шећера из шећерне репе као и у давању компонената за путне подлоге.

Пословна зона Јадар

Одлуком Скупштине општине Зворник, број: 01-022-86/11 од 18.04.2011. године („Службени гласник општине Зворник“ број: 4/11), форми-

рана је Пословна зона „Јадар“ Зворник са циљем дугорочног рјешавања потребе предузећа и предузетника за пословним простором, уређеним грађевинским замљиштом за производне и услужне дјелатности и пружање припремљене инфраструктуре на заједничко кориштење пословним субјектима смјештеним у пословну зону.

Пословна зона је основана на локалитету бивше дрвне индустрије „Јадар“ Зворник, на парцелама означеним КЧ број од 7307/1 до 7307/21, 7308, 7309, 7310/1, 7310/2 и 7320 све уписане у посједовни лист број: 318 К.О. Зворник.

Општина РС

Зворничка шврџава

Подстицањем развоја пословне зоне се постиже: раст и развој постојећих предузећа, стварање нових предузећа, отварање нових радних мјеста, стварање могућности за улагање и остварење директних страних инвестиција, развој нових технологија, стварање могућности за измјештање производних дјелатности из градских подручја, креирање повољне предузетничке климе у окружењу, потицање развоја малих и средњих предузећа, развој локалне заједнице и регије, повећање извоза, повећање ГДП-а, развој привреде у цјелини и повећање удјела производње у привреди.

На подручју општине Зворник формирана је пословна зона Јадар - Зворник са сједиштем у Каракају на површини од 8,09 ha са циљем стварања могућности за бржи економски развој општине Зворник.

Основни циљ формирања Пословне зоне Јадар је дугорочно рјешавање потребне предузећа и предузетника са просторно уређеним грађевинским земљиштем за производне и услужне дјелатности и пружање припремљене инфраструктуре на заједничко кориштење пословним субјектима смјештеним у пословну зону.

Подстицањем развоја пословне зоне се постиже: раст и развој постојећих предузећа, стварање нових предузећа, отварање нових радних мјеста, стварање могућности за улагање и остварење директних страних инвестиција, развој нових технологија, стварање могућности за измештање производних дјелатности из градских подручја, креирање повољне предузетничке климе у окружењу, потицање развоја малих и средњих предузећа, развој локалне заједнице и регије, повећање извоза, по-

већање БДП-а, развој привреде у цјелини и повећање удјела производње у привреди.

Пословна зона „Јадар“ - Пословна зона је простор с припремљеном и уређеном инфраструктуром, асфалтним прилазима, прикључцима електричне, топлинске и осталих енергија, телефонском и комуналном мрежом, унутар кога се одвија одређена пословна активност. Пословна зона ће располагати и осталим погодностима, као што су рачуноводствене, административне и друге услуге, које привлаче предузетнике да граде пословне и производне објекте на том простору.

У сврху остваривања циља, Пословна зона ће обављати сљедеће дјелатности:

- Пружање услуга инкубације за новоосноване пословне субјекте
- Пружање административних, техничких и других услуга пословним субјектима
- Давање у закуп пословног простора под тржишним или под повољнијим условима
- Обезбјеђење брзог приступа пословним имфорнацијама и обезбјеђење комуналних и других услуга пословним субјектима
- Организовање семинара, конференција, округлих столова и сличних догађаја
- Пружање консултантских и других услуга пословним субјектима
- Прикупљање и обрада информација о привредним кретањима у општини Зворник, регији Бирач, Републици Српској и БиХ

Општинске РС

- Обављање других активности и послова који служе остваривању циља Пословне зоне.

Локација пословне зоне
Пословна зона „Јадар“ Зворник се налази на адреси Каракај 62а, у урбаној језгру, КО, Зворник, Зворник, површине 8,09 ха.

Зона је у потпуности инфраструктурно опремљена (водоводна, канализациона, електро и телекомуникациона мрежа). Око 25000 м² од целокупне површине је изграђено, од чега су 7000 м² објекти са могућношћу коришћења, а 18.000 м² није за употребу.

Макро локација - Зона се налази у Општини Зворник, која лежи на источним обронцима Мајевице, на надморској висини од 146 метара.

Макролокацијски зона је постављена релативно добро с обзиром на то да јој је циљана намјена утицај на локални економски развој. Сам Зворник не нуди ресурсе од ширег међународног тржишног значаја, па се сматра локацијом од локалног и микроекономског значаја.

Микро локација – Пословна зона је смејштена у ширем центру града, на сјеверном излазу из града у правцу Бијељине, а у непосредној је близини граничног прелаза са функцијом робног царинског терминала. Локална саобраћајница на коју је наслоњена је умјерено фреквентна са тенденцијом појачања саобраћаја у случају економског развоја Зворника и Бијељине као административно-трговачког регио-

налног центра сјевреоисточног дијела Републике Српске.

Образовање

На подручју општине Зворник данас дјелују 5 основних школа и то: ОШ „Свети Сава“ у Зворнику, која је по броју ученика била једна од највећих школских установа у бившој СФРЈ, ОШ „Петар Кочић“ у Козлуку, ОШ „Вук Караџић“ у Рођевићу, ОШ „Десанка Максимовић“ Челопек, и ОШ „Никола Тесла“ у Пилици. У двије средње школе, Средњој стручној школи „Петар Кочић“ и Техничком школском центру, ђаци се припремају за даље школовање на универзитету, а образују се и будући економски техничари, трговци, кувари, конобари, електротехничари, машински техничари и други.

Технолошки факултет као високошколска установа која образује високостручне кадрове био је зачетник високог школства у Зворнику.

Од ове школске године у Зворнику ће се образовати и будући високи стручњаци за спољну трговину, а покренута је и иницијатива за прелазак Факултета за физичку културу у Зворник чиме Зворник лагано добија обиљежја универзитетског града.

ТУРИЗАМ

Туристичка понуда овог града специфична је по томе што има велике природне потенцијале на којима још увијек није развијен масовни туризам, па гостима жељним ис-

тинског одмора може понудити мир, али и бројне садржаје у лјетњем и зимском периоду.

Историјски споменици

Зворничка тврђава - Ђурђев град је стара, али добро очувана средњовјековна тврђава, која на брду изнад Зворника доминира својим зидинама и кулама. Претпоставља се да су је саградили босански феудалци и Мађари, а надограђивали и уређивали аустријанци. Из тог периода потиче и легенда о проклетој Јерини, жени Ђурђевој, којој се приписује подизање старог зворничког града. Тврђава је један од највриједнијих објеката ове врсте у земљи и може се мјерити са Петроварадинском или Калемегданском тврђавом. Град чине три међусобно повезана дијела: Доњи (поред пута Зворник-Сарајево), Средњи (најстарији дио, коме је данашњи изглед дао око 1433. године Деспот Ђурађ, када је загосподарио Зворником) и Горњи град (на уздигнутом брду изнад Зворника, на 407 м надморске висине). Данас се до ове тврђаве може доћи преко насеља Српска Варош, асфалтним путем дужине седам километара, а започета је и реализација пројекта изградње пјешачке стазе за Ђурђев град, кроз насеље Баир, у дужини од 2 километра, са уређењем излетишта.

Стари жељезни мост „Краља Александра I Карађорђевића“ изграђен је средствима Министарства грађевине Краљевине Југославије, ратном репарацијом и донацијом Његовог величанства

Ойшћине РС

краља Александра I Карађорђевића. Радовима су руководили инжењер Мићић из Љубовије и Жилов из Русије, а надзирао је тадашње министарство. Мост је завршен 1929. године, освештан је и отворен у јануару 1930. године, а церемонији је присуствовао и мост у саобраћај пустио Александар I Карађорђевић. Од тада постаје главно зворничко шеталиште у предратном периоду. Почетком Другог свјетског рата мост је срушен. Радови на обнови моста почели су у јесен 1945. године, а завршени у јуну 1946. Када је мост обновљен понио је име народног хероја из НОБ-а Филипа Кљајића Фиће. Дужина моста је око 150 метара, а ширина 7,2 метра. Осим употребне мост има историјску, естетску и архитектонску вриједност. Покренута је иницијатива и 2009. године је мосту враћено старо име, које је носио све до другог свјетског рата. Данас се преко старог жељезног моста одвија само саобраћај за пјешаке. Он је врло важна спона Републике Српске и Србије, преко којег се одвија промет људи и роба, а у скорије вријеме очекује се и реконструкција моста, јер је оштећен и није у функцији за путнички саобраћај.

Андрашева вила је саграђена 1913. године по пројекту аустроугарског техничара, грађевинског предузетника Скибор Андрије. Евидентирани објекат је лоциран на каменој падини, те на источној фасади има темеље дубоке шест метара. Накнадно је постављен на терен, тако да сваки спрат има улаз са улице. У ентерије-

ру објекта су интересантни детаљи столарије и браварије. Данас је овај објекат у потпуности девастиран, а због нерјешених имовинских односа тешко је

Зоран Штевановић, начелник ойшћине Зворник

било шта предузети по питању рестаурације.

Музејска збирка смјештена је у архитектонски вриједном објекту изграђеном 1910. године у самом центру града, са еколошким и природним одјељењем и близу 1000 експоната.

Народна библиотека основана је 1956. године. Данас посједује преко 63.000 књига свих стручних група. Библиотека има и два подручна одјељења у Роћевићу и Козлуку, а у плану је отварање и одручне јединице у Дрињачи. Има читаоницу са 20 мјеста у којој се корисници могу користити свом стручном литературом, дневном и недјељном штампом. Библиотека и читаоница раде сваким радним даном од 7 до 19 часова. Периодично ова установа за своје читаоце и све грађане уприличи сусрете са актуелним и читаним писцима, познатим глумцима како из РС, БиХ, тако и из сусједне

Србије, као и изложбе нових наслова, слика и фотографија.

На ушћу Јадра у Дрињачу, 15 километара јужно од Зворникана једној окомитој стијени налази се културно-историјски споменик-средњевијековни град **Кушлат**, настао у 13. вијеку.

Манифестације у Зворнику

Већ традиционално, Зворничко културно љето успјева да окупи грађане Зворника и да привуче велики број гостију из околних мјеста. Туристи заиста имају шта видјети у Зворнику и околини: ријеку Дрину, Зворничко језеро богато племени том пастрмком и погодним за спортове на води, могу се окушати у риболову и лову, љети одморити уз језеро и ријеку, зими скијати на оближњем Игришту. А уз љепоте природе, која овдје није била штедљива, гости ће сигурно обићи бројне културне споменика у граду.

КУД Свети Сава

Културно-умјетничко друштво Свети Сава има за циљ да пренесе на младе генерације све оно лијепо и драгоцјено из богате културне баштине, српског народа са ових простора.

У оквиру друштва ради и фолклорна секција, народни оркестар, пјевачка група, вокални солисти. Као културно умјетничко друштво сврстано је у ред бољих ансамбала на простору Републике српске.

Организатори су Видовданског сабора који се традиционално одржава сваке године у Зворнику.

ПРЕДСТАВНИШТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**Булевар деспота Стефана 4/IV
Београд, Србија**

Тел: 00 381 11 324 6633

Факс: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs